

4. Необхідно визнати суб'єктно-об'єктну і функціональну невизначеність і непрозорість процесу ексклюзивного регулювання розвитку, тобто немає і не може бути чіткого і публічного окреслення суб'єктів та ексклюзивних регуляторних впливів на функції управління.

5. Домінантною сутнісною характеристикою ексклюзивності регулювання соціально-економічного розвитку регіонів є дисгармонійність цілей і завдань, які досягаються і вирішуються суб'єктами ексклюзивного регулювання, з цілями і завданнями розвитку регіональної соціально-економічної системи.

6. Істотна амбівалентність властива й урахуванню впливу результатів економічної діяльності в середньо- і довгостроковій перспективі на безпеку регіонального розвитку, зокрема на зазначене її демографічну, інтелектуальну, екологічну, фінансово-інвестиційну і, навіть, військово-економічну компоненти.

Список використаних джерел:

1. Ковтуненко Е. Методологічні підходи в семіотичному аналізі / Е. Ковтуненко. – К.: КНУ імені Тараса Шевченка, 2013. 4
2. Дарон Аджемоглу, Джеймс А. Робінсон Почему одни страны богатые, а другие бедные. Происхождение власти, процветания и нищеты. – М.: АСТ, 2015. – 720с.
3. Л. Ковалевська. Розвиток – не наша ідея? День. – №206. – 10 листопада 2000р.
4. С.А. Сегеда. Методологічні основи категорії “розвиток”: філософський аспект// Економіка та держава.– №10. – 2018.
5. Н. Н. Талєб. Черный лебедь. – М.: Азбука, 2015. – 736 с.

УДК:332.1:330

РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО РЕГІОНУ В УМОВАХ ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ: КОНЦЕПЦІЯ ТА ПРАКТИКА СТАЛОГО ТУРИЗМУ

Мухін В. С.

аспірант кафедри економіки, підприємництва та фінансів

Бердянський державний педагогічний університет

e-mail: mukhinviktors@gmail.com

тел. 095-077-78-22

У ХХ столітті такі процеси як глобалізація, рух населення та прогрес у транспортній та комунікаційній техніці активізувалися та допомогли розвинути індустрію туризму та рекреації в одну з найбільших галузей у світі. Завдяки своїй здатності генерувати доходи, податки, приплив валюти та

створювати робочі місця індустрія туризму та гостинності зробила вагомий внесок у економіку багатьох громад по всьому світу.

Багато емпіричних досліджень представляють вагомі докази прямого зв'язку між розвитком туризму та економічного зростання країни або певного регіону. Наприклад, Халил (2013) повідомляє, що туризм має позитивний вплив на економічний розвиток Пакистану; Каррера, Бріда та Ріссо (2015) повідомляють про вплив туризму на економічне зростання в Мексиці в довгостроковій перспективі. Багато емпіричних досліджень свідчать про позитивну залежність між туризмом та економічним зростанням навіть у промислово розвинених країнах. Наприклад, Балагер та Кантавелла-Йорда повідомили, що туристичний потік призводить до економічного зростання в економіці Іспанії. Підсумовуючи, Лі Ченг (2009) повідомив, що туризм не тільки позитивно впливає на зростання галузі рекреації та відпочинку у Сінгапурі, але й інші сфери економіки, викликаючи загальне кумулятивне економічне зростання країни [1, с. 17].

Історично існує тісний взаємозв'язок між економічним зростанням та екологічними наслідками цього позитивного розвитку: як економіки зростають, так і стан довкілля падає. Ця тенденція чітко продемонстрована на графіках кількості населення, економічного зростання та екологічних показників.

Хоча галузь туризму та гостинності несе великі економічні вигоди, вона суттєво сприяє екологічним проблемам та негативному соціальному впливу. Розвиток галузі туризму та індустрії гостинності, розвиток курортів, побудова та використання пов'язаної з ними структури, породжують широкий спектр екологічних та екологічних наслідків.

Туризм в основному включає в себе транспортування та розміщення споживачів послуг в туристичному напрямку, де споживається туристичний продукт. Наприклад, використання автомобілів різко збільшило напрямки туризму, і це спричиняє багато екологічних проблем. Більше того, галузь туризму та гостинності залежить від широкого спектру інфраструктурних послуг, до яких належать аеропорти, порти, дороги, залізничні колії, а також телекомунікації та комунальні послуги.

Ці небажані побічні екологічні ефекти призвели до зростання занепокоєння щодо збереження природних ресурсів та довгострокової економічної життєздатності громад. Холл розглянув сільський туризм як механізм сталого розвитку в Південно-Східній Європі та повідомив, що потенціал розвитку сільського туризму в регіоні продовжує обмежуватися регіональним нестабільним станом природнього середовища. Мартін-Сехас та Санчес (2010) у своєму дослідженні проаналізували використання автомобільного транспорту на острові Лансароте (Іспанія) та його наслідки для сталого розвитку туризму у регіоні. Вони, використовуючи індикатори екологічного сліду, визначили що єдиним шляхом гарантувати довгострокове

виживання сфери туризму у досліджуваному регіоні є поєднання звичайних стратегій розвитку з стійким принципами [2, с. 103].

Багато дослідників наголошують на важливості питання споживання енергії, пов'язане з туризмом, та його наслідки, такі як його внесок в парникові гази. Дослідження, зроблене UNWTO у 2015 році, визначає глобальні викиди CO₂, пов'язані з туризмом, приблизно на 5% від загальних глобальних викидів у 2015 році [3, с. 1]. Більшість цих викидів утворюється під-час транспортування туристів. Індустрія туризму та гостинності використовує енергію для транспортування туристів до та з місця відпочинку, а також в межах регіону. Оскільки більша частина цієї енергії отримується з викопних палив, використання енергії в галузі туризму та гостинності пов'язане з викидами парникових газів. Таким чином, внесок туризму та індустрії гостинності у зміну клімату на загальносвітовому рівні є безумовним та досить значним [4, с. 65].

Окрім того, очевидно, що екологічні проблеми, виникатимуть і як результат розвитку туризму, наприклад, будівництво готелів та туристичних закладів. Наслідки глобальних змін навколишнього середовища є вже помітними і більш різкими, зокрема, прогнозуються зміни, які, як очікується, матимуть серйозний вплив на цілий спектр туристичних напрямків, таких як гірські регіони та прибережні та озерні райони.

Безумовно, інвестиції в зелені технології потребують час та грошових вкладень. Але, згідно з дослідженнями зробленими в різних країнах світу, екологічно здорові регіони є більш привабливі в очах туристів та стають більш конкурентоспроможними. Отже, прискорюється існуючий темп росту сфери туризму та створюються умови для довгострокового збереження природного середовища регіону, від якого залежить його привабливість.

Впроваджена стратегія зеленого зростання повинна сприяти зростанню інновацій, оскільки це може підвищити ефективність використання природного капіталу та сприяти появі нових економічних можливостей від появи нових зелених видів діяльності [5, 6]. Однак, поодинокі інновації не забезпечать відриву економічного зростання від впливу на навколишнє середовище. Тому посилення розвитку та впровадження більш радикальних та системних еко-інновацій, включаючи нові бізнес-моделі, є важливим для довгострокової трансформації до екологічно чистої економіки [7].

Таким чином, важливе значення для майбутнього внеску туризму у зміну клімату мають сильні тенденції до зростання цієї індустрії. Зі збільшенням кількості поїздок, розміщення проживання в усьому світі та підвищення енергоємності більшості поїздок очікується, що майбутні викиди CO₂ з туристичного сектору істотно збільшаться, навіть враховуючи сучасні тенденції підвищення технологічної енергоефективності на транспорті та в розміщенні. У зв'язку з цим, якщо стратегія розвитку туризму залишиться на звичному шляху, він стане ключовим джерелом викидів CO₂ у світі, який прагне декарбонізувати всі інші сектори економіки. Те, як туризм реагує на

зміну клімату, є критично важливим для стійкості туризму як сектора економіки, і якщо він відступить від зміни клімату, це призведе до суттєвої шкоди економіки регіону та його природному стану.

Список використаних джерел:

1. Jung Wan Lee, Michael Kwag: Green Growth and Sustainability: The Role of Tourism, Travel and Hospitality Service Industry in Korea. *Journal of Distribution Science* 11-7, 15–22 (2013).
2. Sartín-Cejas, R.R. & Sánchez: Ecological footprint analysis of road transport related to tourism activity: The case for Lanzarote Island. *Tourism Management* 31(1), 98–103 (2010).
3. Simone Marsiglio: Economic growth and environment: Tourism as a trigger for green growth. *Tourism Economics* 21-1 (2015).
4. Alexandra Law, Terry DeLacy: A green economy indicator framework for tourism destinations. *Journal of Sustainable Tourism* 25(4), 57–69 (2019).
5. Черчата А. О. Особливості застосування «зелених» технологій в управлінні ланцюгами постачань. *Логістика майбутнього: ефективні рішення для торгівлі: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 12 березня 2019 р. Київ: КНТУ, 2019. – С. 153 – 155.*
6. Черчата А. О., Охріменко О. В. Зелена економіка крізь призму концепції сталого розвитку. *Економіко-управлінські аспекти трансформації та інноваційного розвитку галузевих і регіональних суспільних систем в сучасних умовах: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 11-12 квітня 2019 р. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2019. С. 295 – 297.*
7. Why New Business Models Matter for Green Growth [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/5k97gk40v3ln-en.pdf?expires=1588101287&id=id&accname=guest&checksum=8B0DF544096008C208A963F5BDAC4E0F>

УДК:332.1:330

ІНФРАСТРУКТУРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Павлишин Д. Р.

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
e-mail: danulo10198@gmail.com*

Сьогодні кожний регіон в Україні намагається максимально ефективно використовувати наявні ресурси для подальшого розвитку, здійснює пошук нових можливостей використання свого потенціалу. Аналізуючи світові соціально-економічні тенденції, можна стверджувати, що одним із перспективних напрямів у цій сфері є прискорений розвиток регіональної